

Udržateľná obnova verejných budov

Ing. Miroslav Zliechovec

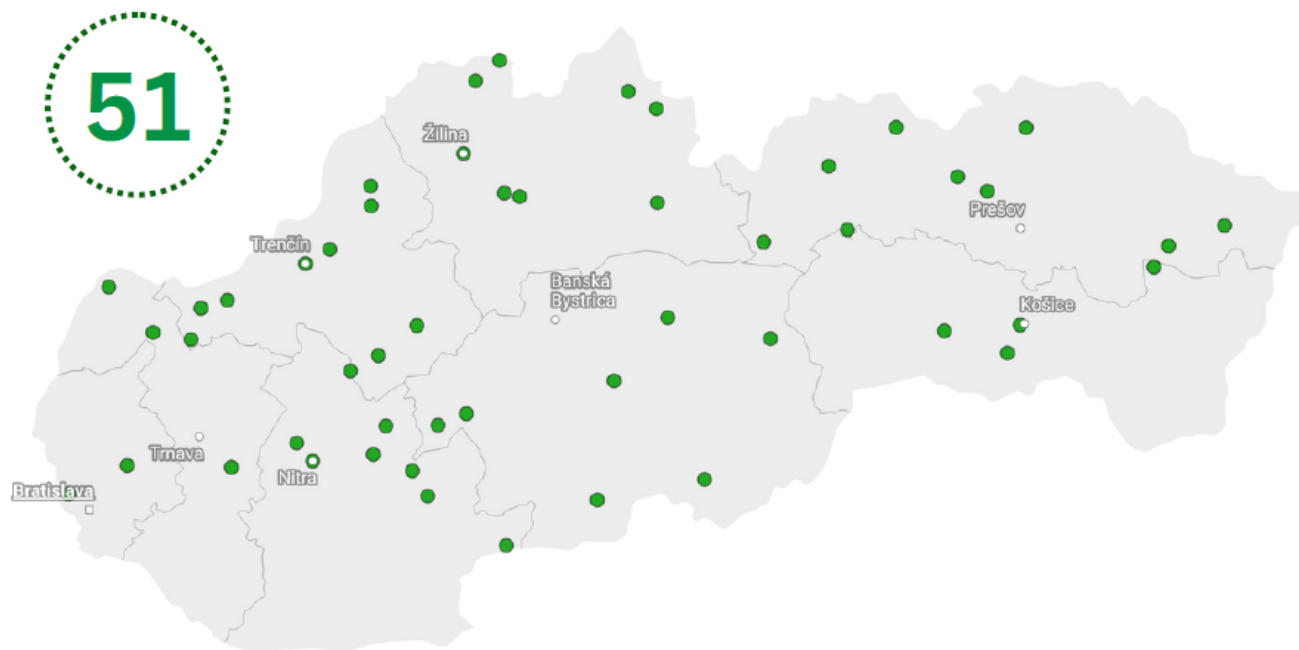

PRIESKUM

1. POLROK 2024

Pripravenosť
miest a obcí
na obnovu
verejných budov

51

Bardejov ■ Beluša ■ Bošany ■ Brezová pod Bradlom ■ Detva ■ Filakovo ■ Hodruša-hámre ■ Holíč ■ Humenné ■ Košice-západ ■ Košice-Šaca ■ Levice
Lipany ■ Liptovská Teplička ■ Liptovský Mikuláš ■ Medzev ■ Mesto Šahy ■ Myjava ■ Nitra ■ Nová Baňa ■ Nová Dubnica ■ Nováky ■ Námestovo
Partizánske ■ Pezinok ■ Púchov ■ Rakúsy ■ Revúca ■ Sabinov ■ Senica ■ Sereď ■ Skalité ■ Snina ■ Spišský Štvrtok ■ Stará Turá ■ Stará Ľubovňa
Strážske ■ Sučany ■ Tesárske Mlyňany ■ Tlmače ■ Topoľčianky ■ Trenčín ■ Trstená ■ Veľký Krtíš ■ Vrútky ■ Zbehy ■ mestská časť Bratislava-Dúbravka
Čadca ■ Čierny Balog ■ Žilina

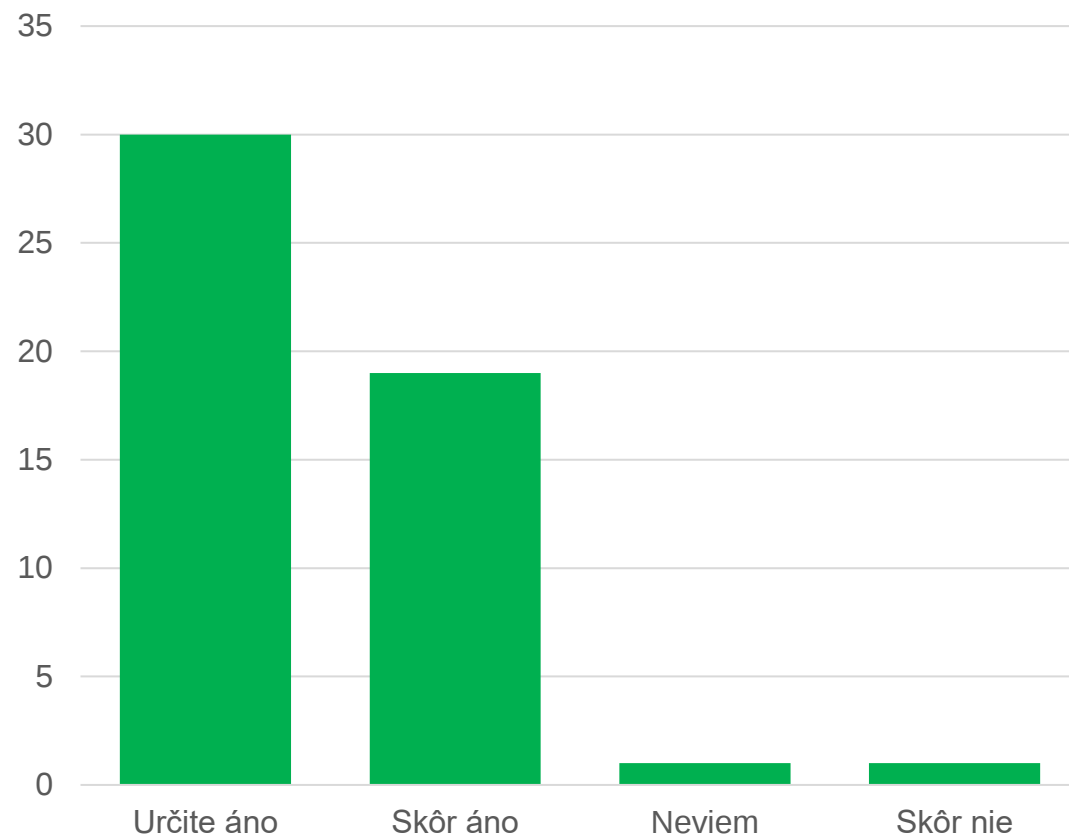

Kľúčové zistenia

- Väčšia slovenských miest a obcí považuje **obnovu budov v ich vlastníctve za jednu z priorít** v nasledujúcich rokoch.
- Väčšina opýtaných miest a obcí verí, že je dôležité dosiahnuť ambiciózne energetické štandardy a využívať udržateľné riešenia ako sú tepelné čerpadlá, fotovoltika, zelené strechy, atď.
- Takmer všetky obce a mestá považujú obnovu budov s ohľadom na **zníženie spotreby energie za jednu z priorít v nasledujúcich rokoch**.
- Najväčšie investičné náklady si vyžadujú kultúrne a historické pamiatky spolu so školskými budovami. Vyššie náklady si vyžadujú aj budovy určené na šport a administratívne budovy.
- Slovenské mestá a obce prevažne **nemajú Investičný plán obnovy budov**, ale väčšina ho plánuje vypracovať. V prípade prípravy plánu obnovy verejných budov by radi **využili nástroj Pasport obnovy budovy**.

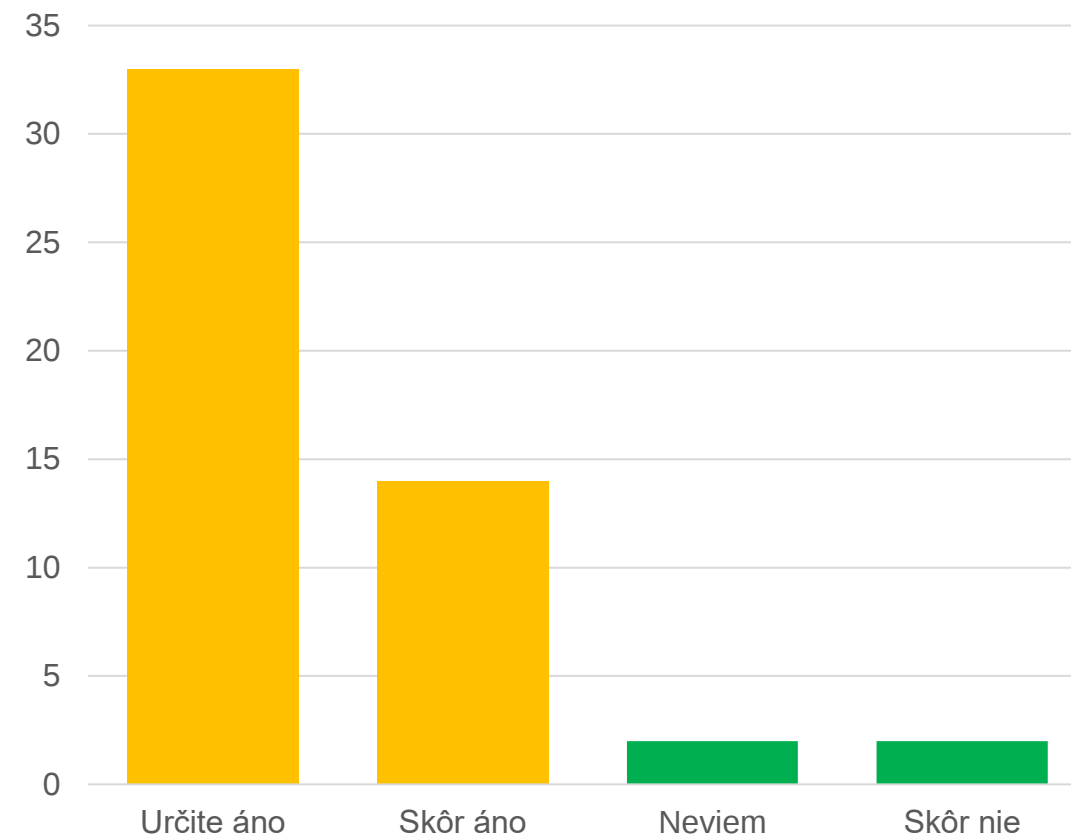
Úspora energií

Považujete obnovu budov vo vlastníctve Vašej samosprávy s ohľadom na **zníženie spotreby energie** za jednu z priorit mesta v nasledujúcich rokoch?

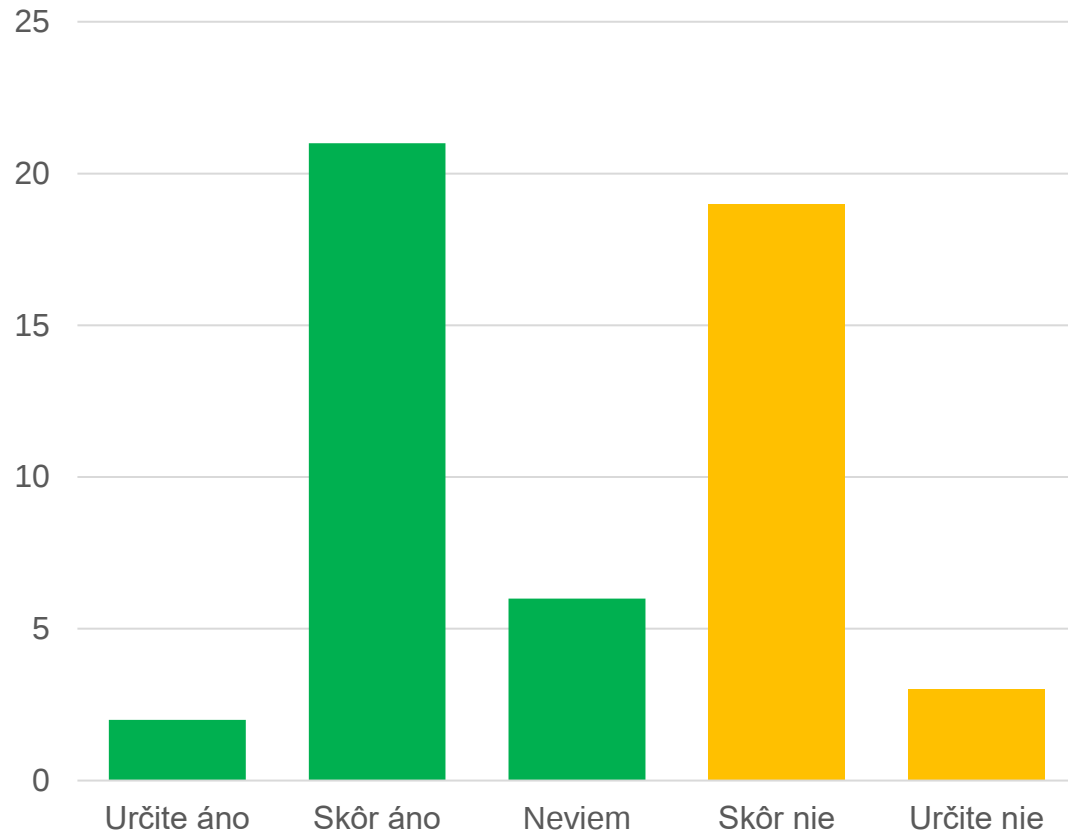
Udržateľné riešenia

Je pre Vás dôležité **pri obnove budov dosiahnuť ambiciózne energetické štandardy a využívať udržateľné riešenia?** (napr. tep. čerpadlá, fotovoltiku, mechanické vetranie s rekuperáciou, vegetačné strechy atď.)

Energetické štandardy

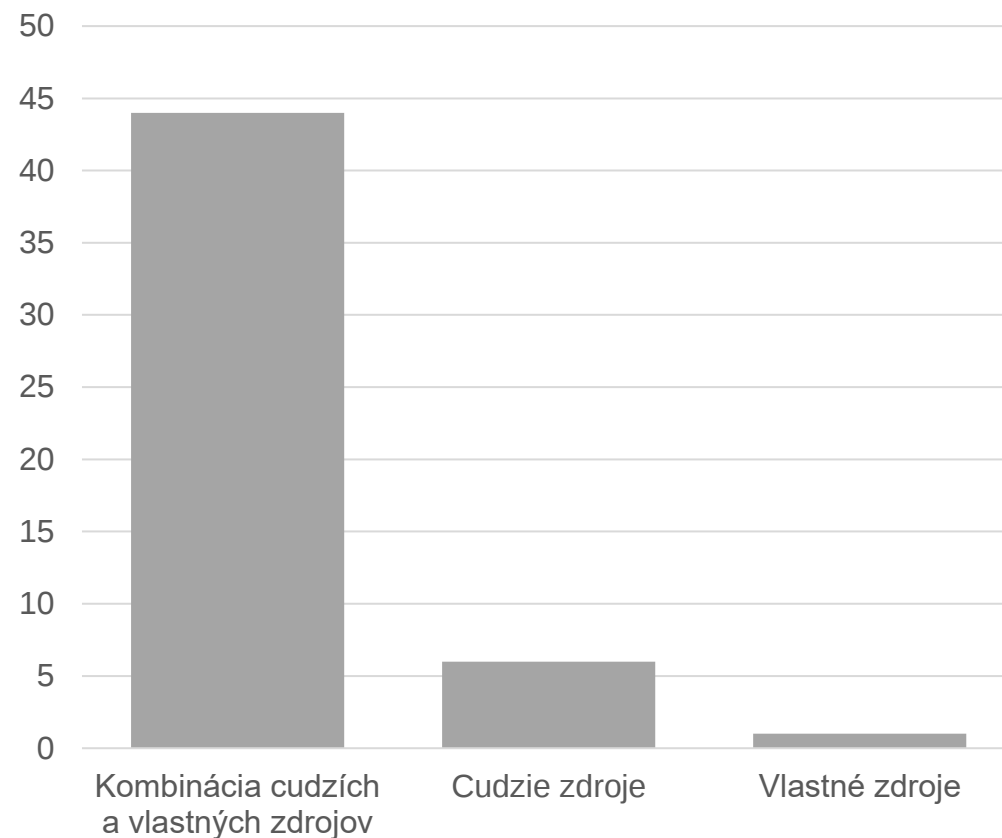
Je podľa Vás realistické splniť požiadavky na dosiahnutie ambiciózných energetických štandardov (napr. energ. triedy A0) pri obnove verejných budov vo vlastníctve mesta/obce?

Financovanie

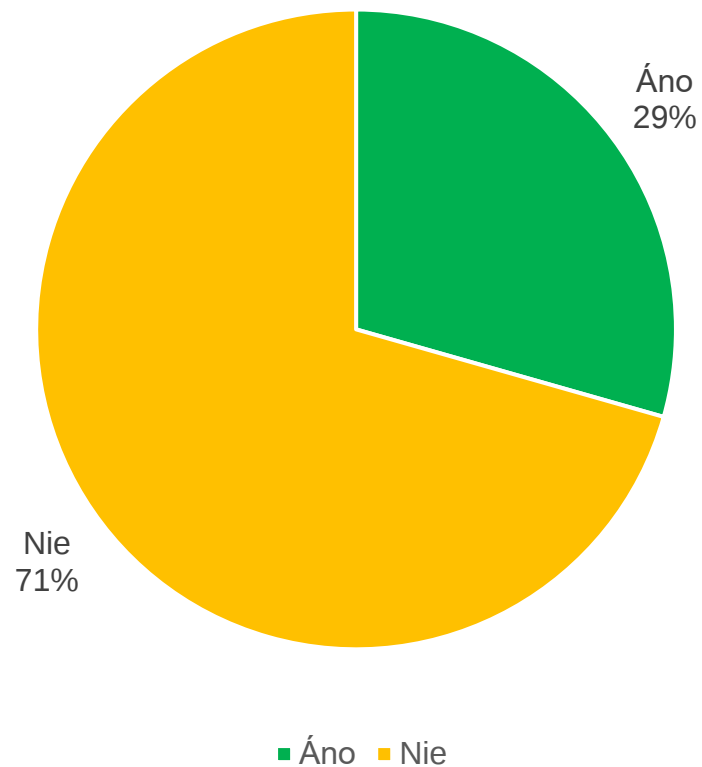
Aké investičné prostriedky využívate pri obnove budov?

- a) kombináciu cudzích a vlastných zdrojov
- b) len vlastné zdroje
- c) len cudzie zdroje

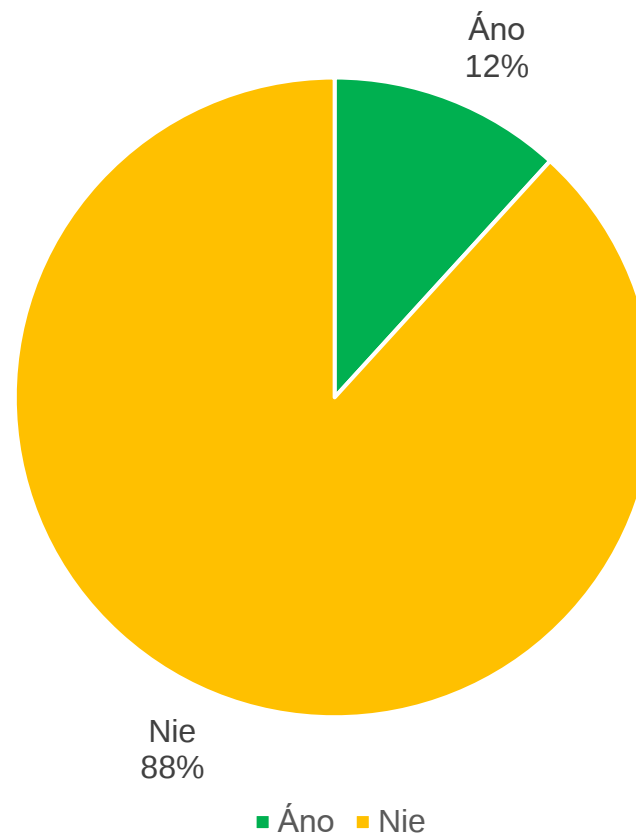
Pasportizácia budov

Máte vykonanú pasportizáciu budov vo vlastníctve mesta vrátane popisu technického stavu prípadne merania energetickej spotreby?

Investičný plán obnovy

Má mesto vypracovaný investičný plán obnovy budov vo vlastníctve mesta?

AKO NA OBNOVU VEREJNÝCH BUDOV?

Stručný manuál
pre mestá a obce

1

JASNE DEFINUJTE POŽIADAVKY

- Dobre **poznajte vaše potreby a požiadavky a správne ich interpretujte zúčastneným dodávateľom** – projektantom aj realizátorom.
- Okrem bežných prevádzkových, energetických a estetických požiadaviek, nezabudnite na kvalitu vnútorného prostredia.
- Každý neskorší zásah do projektu vedie k zbytočnému navyšovaniu nákladov.
- **Pre dlhodobú efektívnosť investície nie je rozhodujúca iba cena stavby, ale aj náklady na jej prevádzku.**

2

PLÁNUJTE S PREDSTIHOM

- Majte **zásobník projektov na realizáciu**, pretože výzvy na dotácie mávajú veľmi krátke časové lehoty.
- Majte pripravenú **aspoň prvotnú štúdiu a základné požiadavky**.
- **Projektovú dokumentáciu objednávejte až po zrealizovaní verejného obstarávania alebo výberového konania**, aby tieto náklady mohli byť uplatnené ako oprávnený výdavok.
- Projektová dokumentácia a **štandardy najprísnejších výziev**.

3

ZAMERANIE SKUTKOVÉHO STAVU

- **Kvalitné a presné informácie** o skutkovom stave budovy sú dôležité pre kvalitnú projektovú dokumentáciu.
- K dispozícii je **množstvo inovatívnych metód** ako zamerať existujúci objekt – napr. fotogrametria, 3D scanovanie alebo zameranie pomocou dronu.
- Používanie starých projektov pri rekonštrukcii často vedie k nezrovnalostiam a prácam navyše.

4

VYUŽITE AGENTÚRU

- Verejné obstarávanie je náročné nielen pre menšie obce bez investičného oddelenia alebo vyškoleného pracovníka.
- Dobrou alternatívou môže byť **využitie služieb špecializovanej agentúry.**

5

VÝBER PROJEKTANTA

- Kvalitnú architektonickú prácu je možné dosiahnuť cez **architektonické súťaže**.
- Ak nemôžete organizovať architektonickú súťaž, je vhodné **najskôr zaobstarat' štúdiu** a potom projektovú dokumentáciu.
- **Výber architekta** pre vyhotovenie štúdie sa môže udiat' aj **priamym oslovením bez verejného obstarávania**. Je potrebné, aby spolupracoval s osobou, ktorá bude pripravovať žiadosti pre dotačné schémy, už počas spracovania projektovej dokumentácie, aby táto spĺňala stavebné aj dotačné požiadavky.

6

STAVEBNÉ POVOLENIE

- Pri rekonštrukcii existujúceho objektu **zvyčajne stačí stavebné povolenie**. Rozhodnutie o tom, či je nutné absolvovať aj proces územného rozhodovania alebo či je možné územné a stavebné povoľovanie zlúčiť do jedného konania, je v kompetencii príslušného stavebného úradu.
- Pri vybavovaní povolení **je potrebné brať do úvahy lehoty**, ktoré majú na vyjadrenie jednotlivé orgány. Proces povoľovania trvá niekoľko mesiacov, pri náročných projektoch to môže byť viac ako rok – **počítajte s časovou rezervou**.

DODÁVATEĽ A VEREJNÉ OBSTARÁVANIE

- Je veľmi náročné zabezpečiť výber dodávateľa s najvyššou kvalitou. (*žiadajte zoznam referencií, množstvo subdodávateľov, dostatok vlastnej techniky, atď.*)
- Schéma „***Design and Build***“ – pre verejné obstarávanie stačí jednoduchší podklad (napr. štúdia) a dodávateľ stavby si sám vyhotoví projektovú dokumentáciu, na základe ktorej bude stavbu realizovať. **Tento proces obstarávania je pre obec jednoduchší a rýchlejší.**

REALIZÁCIA STAVBY A DOZOR

- **Dôsledná kontrola** počas stavby je kľúčovým predpokladom pre dobrý výsledok. Samozrejmosťou je **kvalitný stavebný dozor** a prehľadne a **presne vedený stavebný denník**.
- Pri nových technológiách sa obráťte na technikov z firiem vyrábajúcich jednotlivé stavebné materiály, aby potvrdili vhodnosť ich použitia či správnosť aplikácie.
- **Autor projektu** by mal stavbu sprevádzať počas celej realizácie a žiadna zmena projektu by sa nemala uskutočniť bez jeho vedomia a písomného súhlasu.

KOLAUDÁCIA A PREVZATIE STAVBY

- V záverečnej časti stavebného procesu je samozrejmosťou **dôsledná kontrola certifikátov** všetkých použitých stavebných materiálov, záručné listy a návody na použitie.
- Je ideálne, ak dodávateľ stavby v spolupráci s projektantom vyhotoví **manuál na užívanie stavby**, ktorý bude podrobne informovať o správnej údržbe budovy, správnom používaní technológií ako sú vykurovanie, chladenie, vetranie, či tienenie presklených plôch. **Bez tohto dokumentu často dochádza k neefektívnemu využitiu potenciálu budovy a niekedy aj k významným technickým škodám.**

Prezidentská zelená pečať AKO POMÔCKA

Metóda hodnotenia budov založená na princípoch medzinárodných hodnotiacich systémov pre udržateľnosť budov LEED a BREEAM, ktoré boli upravené pre potreby verejných budov.

Cieľom je motivovať úrady, organizácie a inštitúcie, aby využívali štandardy zelenej inštitúcie a nasmerovali obnovu svojich budov a ich prevádzku smerom k udržateľnosti.

Prezidentskú zelenú pečať získajú nadštandardné udržateľné projekty obnovy verejných budov z hľadiska technických, estetických, ale aj prevádzkových a sociálnych kritérií.

Všetko je na www.zelanapecat.sk

Ďakujem za pozornosť

Ing. Miroslav Zliechovec
člen predstavenstva SKGBC

miroslav.zliechovec@skgbc.org

